

UNIVERSITATEA DE STAT DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE
"NICOLAE TESTEMIȚANU" DIN REPUBLICA MOLDOVA

Catedra de anatomie a omului

**SENSIBILITATEA VISCERALĂ.
CONEXIUNILE VISCERO-VISCERALE,
SOMATO-VISCERALE ȘI VISCERO-
SOMATICE**

Prof. univ. Catereniuc Ilia

SENSIBILITATEA VISCERALĂ

În mod normal, **impulsurile senzitive** transmise de fibrele viscerale aferente care oferă informații despre mediul intern al organismului **nu sunt conștientizate.**

Informațiile sunt integrate la nivelul SNC, care declanșează reflexe somatice sau/și viscerale.

REFLEXELE VISCERALE

reglează **presiunea arterială** și **compoziția chimică a sângelui** prin **modificarea anumitor parametri** cum sunt **frecvența cardiacă, frecvența respiratorie și rezistența vasculară.**

SENSIBILITATEA VISCERALĂ

Impulsurile sensibilității viscerale care ajung la nivel conștient sunt percepute

- ✓ fie ca durere imprecis localizată,
- ✓ fie sub forma senzației de foame,
- ✓ plenitudine,
- ✓ greață etc.

Chirurgii care operează pacienții aflați sub anestezie locală pot manipula, tăia, strânge în pensă sau chiar arde (cauteriza) organe fără a determina senzații conștiente.

SENSIBILITATEA VISCERALĂ

- Totuși,**
unele modalități de stimulare pot declanșa durere:
- **spasme sau contracții/extensii puternice;**
 - **iritanți chimici;**
 - **stimulare mecanică, în special când organul este activ;**
 - **stări patologice (mai ales ischemia) care scad pragul normal de stimulare.**

SENSIBILITATEA VISCERALĂ

Majoritatea senzațiilor reflexe viscerale (*inconștiente*) și unele senzații de durere sunt transmise prin fibre viscerale aferente care însoțesc fibrele parasimpatice retrograde (inverse).

Impulsurile care transmit durerea viscerală (de la cord și organele din cavitatea abdominală) **sunt conduse la nivel central pe calea fibrelor viscerale aferente care însoțesc fibrele simpatice.**

CONVERGENȚA SOMATOVISCERALĂ, întărită la fiecare releu al căilor de conducere, stă la baza **durerii referite**, adică DUREREA VISCERALĂ ESTE RESIMȚITĂ ÎNTR-UN TERITORIU CUTANAT.

SENSIBILITATEA VISCERALĂ

Acest teritoriu reprezintă **DERMATOMUL** care corespunde segmentului medular la nivelul căruia s-a dezvoltat organul respectiv în perioada embrionară.

DE EX.:

Cordul se formează în primele etape în regiunea cervicală și toracică superioară, de aceea **durerea cardiacă** este resimțită în dermatoamele **C8-T1, stângi.**

Astfel se desfășoară și fenomenul când este vorba de durerea **renală, uretrală, testiculară**, care **sunt referite în dermatoamele L1-L2.**

SENSIBILITATEA VISCERALĂ

DERMATOM

Regiunea cutanată inervată senzitiv de un nerv spinal se numește **dermatom**.

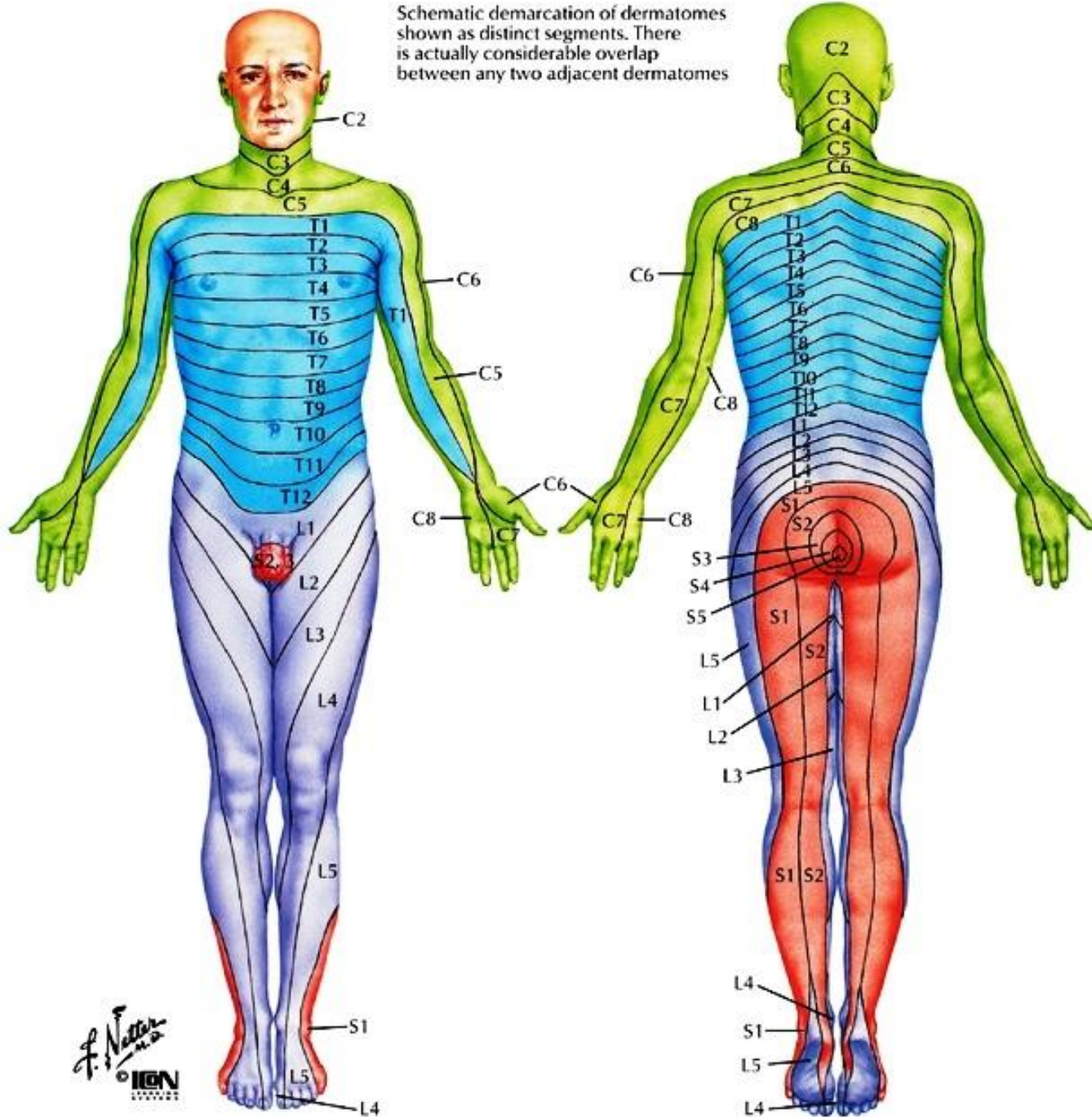
Aceasta corespunde unui segment radicular și implicit unui segment spinal.

Dermatomul C2 începe anterior urechii și se termină la nivelul limitei dorsale a părului.

T1 se extinde până la mijlocul antebrațului, iar **T2** până la mijlocul brațului. **C4** este localizat în zona supraclaviculară, **T4** ajunge până în dreptul mameloanelor (mamelonele aparțin lui T5), **T10** se află la nivelul ombilicului, **L1** se extinde în zona inghinală, **L5** cuprinde fața externă a gambei precum și zona halucelui, iar **S1** se extinde pe marginea externă a piciorului incluzând și călcâiul.

SENSIBILITATE A VISCERALĂ

Schematic demarcation of dermatomes shown as distinct segments. There is actually considerable overlap between any two adjacent dermatomes

F. Netter
M.D.
© IGM

SENSIBILITATEA VISCERALĂ

Dermatoamele responsabile de sensibilitatea tactilă se suprapun mai mult decât cele responsabile de percepția durerii (algezie).

Prin urmare testarea percepției durerii în vederea localizării nivelului radicular/spinal este mai precisă decât în cazul celei tactile.

MIOTOMUL se definește prin totalitatea mușchilor inervați de un nerv spinal.

Există deosebiri în distribuția segmentară a dermatoamelor și a miotoamelor, deoarece unii mușchi abdominali și ai extremităților sunt inervați motor de nervi din mai multe rădăcini anterioare.

SENSIBILITATEA VISCERALĂ

Referirea durerii viscerale în teritoriul dermatomului corespunzător segmentului la nivelul căruia s-a dezvoltat viscerul constituie așa-numita **LEGE DERMATOMALĂ**.

DECI !!!

În condiții patologice, durerea viscerală iradiază în anumite zone cutanate și, prin urmare, **pacientul identifică durerea cu afectarea respectivelor arii.**

SENSIBILITATEA VISCERALĂ

Aceasta este DUREREA REFERITĂ (telalgie).

DE EX.:

În caz de stenocardie apar dureri în umărul și brațul stâng,
în caz de boală ulceroasă a stomacului – în regiunea
interscapulară,
de apendicită – în regiunea inghinală dreaptă.

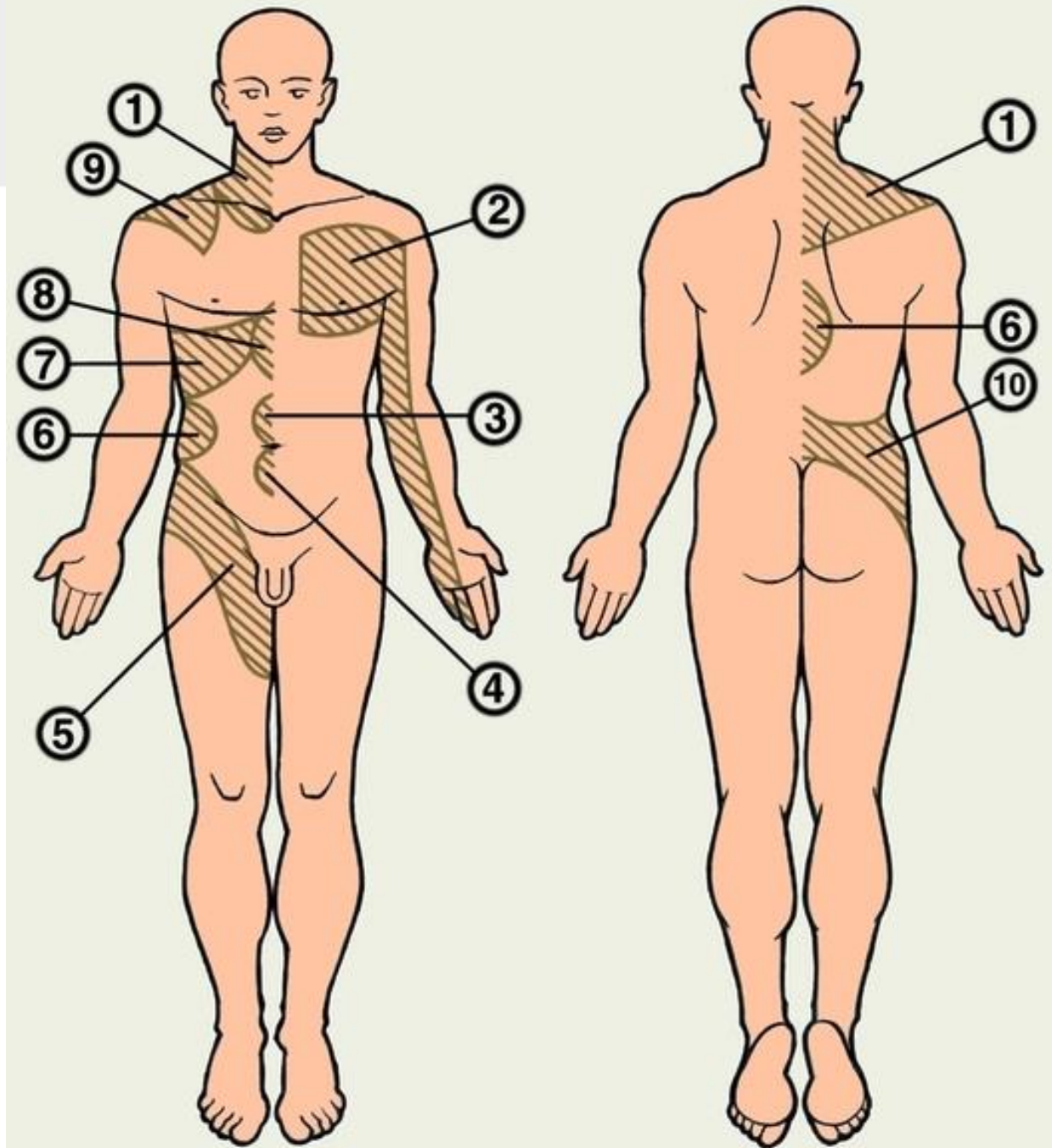
Aceste dureri se localizează în anumite sectoare cutanate ce corespund segmentelor medulare, care recepționează impulsurile aferente de la organul afectat.

Sectoarele cutanate respective sunt numite **ZONE ZAHARIN-HEAD**, după numele autorilor care le-au descris.

SENSIBILITATEA VISCERALĂ

Zonele Zaharin-Head sau **ariile cutanate de** **iradiere a durerii**

în afecțiunile
plămânilor și bronhiilor (1),
ale cordului (2),
intestinului (3),
vezicii urinare (4),
ureterelor (5),
rinichilor (6),
ficatului (7,9),
stomacului și pancreasului
(8),
sistemului urinar (10).

SENSIBILITATEA VISCERALĂ

Se consideră că **impulsurile din organul afectat**, propagate prin fibrele aferente în segmentele corespunzătoare ale măduvei, **provoacă excitarea celulelor nervoase din coarnele anterioare și laterale**, de la care pornesc căile conductoare eferente somatice și vegetative (*fibre simplice preganglionare*).

Aceasta duce la apariția **REFLEXULUI VISCERO-MOTOR**, care se manifestă prin contracția musculară, modificarea reacției vasculare și instalarea hiperesteziei (sensibilitate sporită) în anumite sectoare ale pielii.

SENSIBILITATEA VISCERALĂ

În acest context radierea durerii viscerale se proiectează **în epigastru pentru afecțiunile stomacului și duodenului**, în regiunea ombilicală pentru afecțiunile jejunoleonului și colonului ascendent; în hipogastru pentru afecțiunile colonului descendent, sigmoidului și rectului.

Cunoașterea zonelor ZAHARIN-HEAD permite formarea opiniei despre starea viscerelor, conform durerilor localizate în anumite sectoare cutanate.

Prin exercitarea anumitor influențe asupra zonelor cutanate respective este posibilă tratarea unor afecțiuni (REFLEXE SOMATO-VISCERALE).

SENSIBILITATEA VISCERALĂ

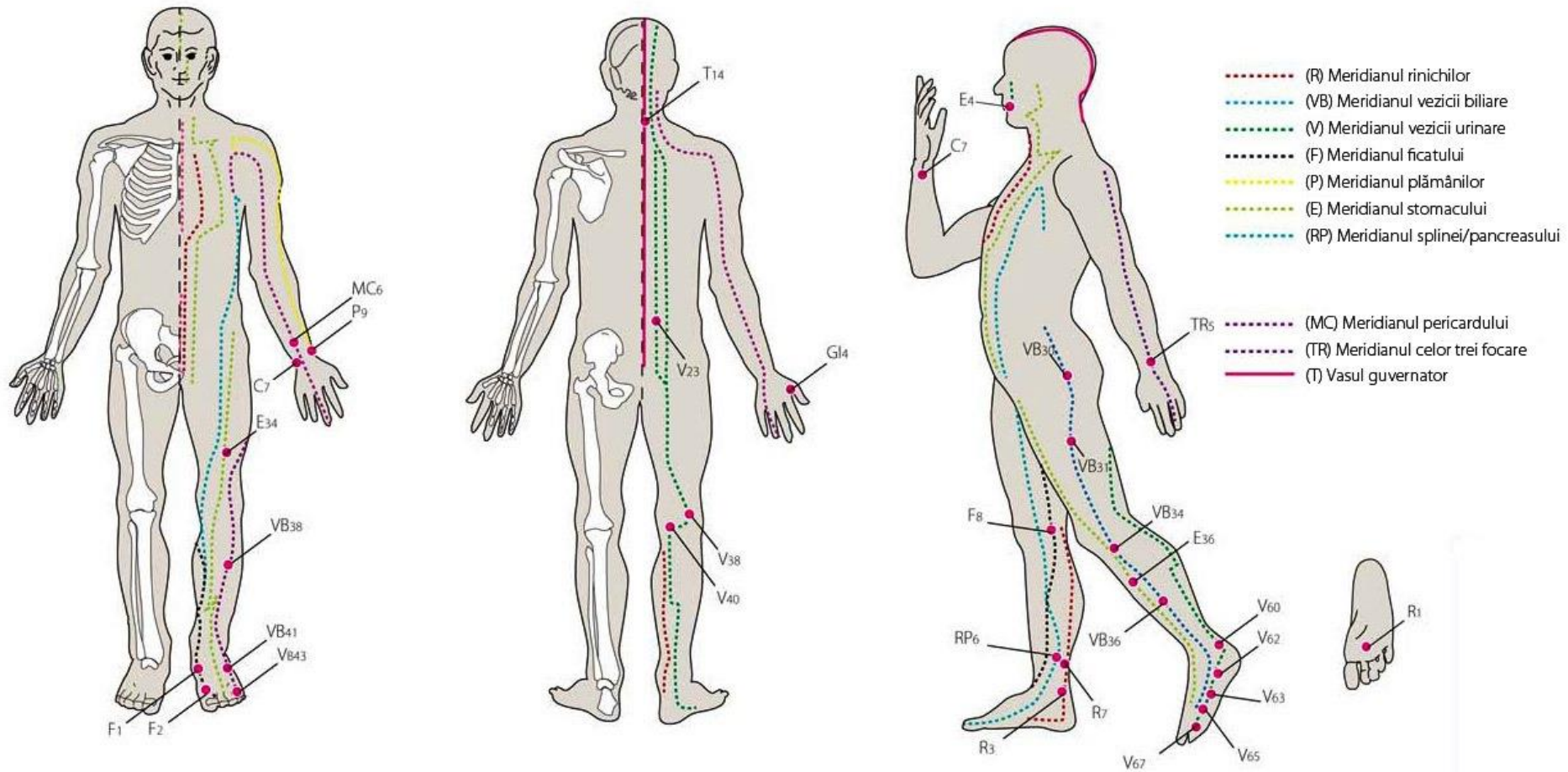
În *medicina netradițională* se practică metode de tratament prin acupunctură (înfingerea unor ace speciale în anumite puncte ale pielii) sau aplicarea temperaturii înalte în aceste puncte.

Interacțiunea sistemului nervos vegetativ și a celui somatic are loc după **tipul reflexelor somato-viscerale**, care se manifestă prin schimbări funcționale ale viscerelor sub acțiunea excitării diverselor structuri somatice și care stau la baza metodelor netradiționale de tratament – **reflexoterapiei, acupuncturii, presopuncturii** etc.

Aceste manipulații provoacă excitarea unor grupe de extero- și proprioceptori.

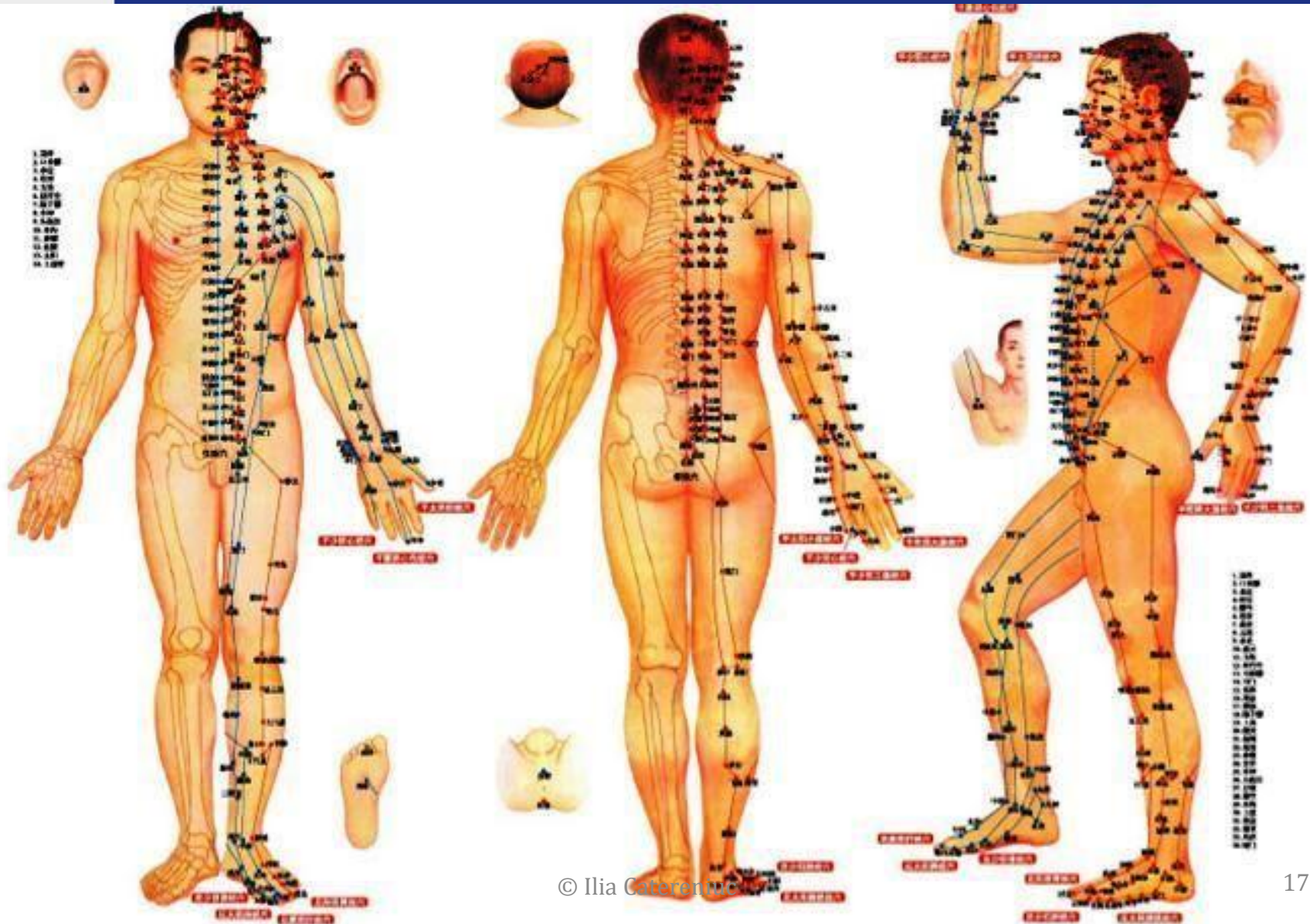
SENSIBILITATEA VISCERALĂ

Topografia meridianelor energetice și punctele de acupunctură.

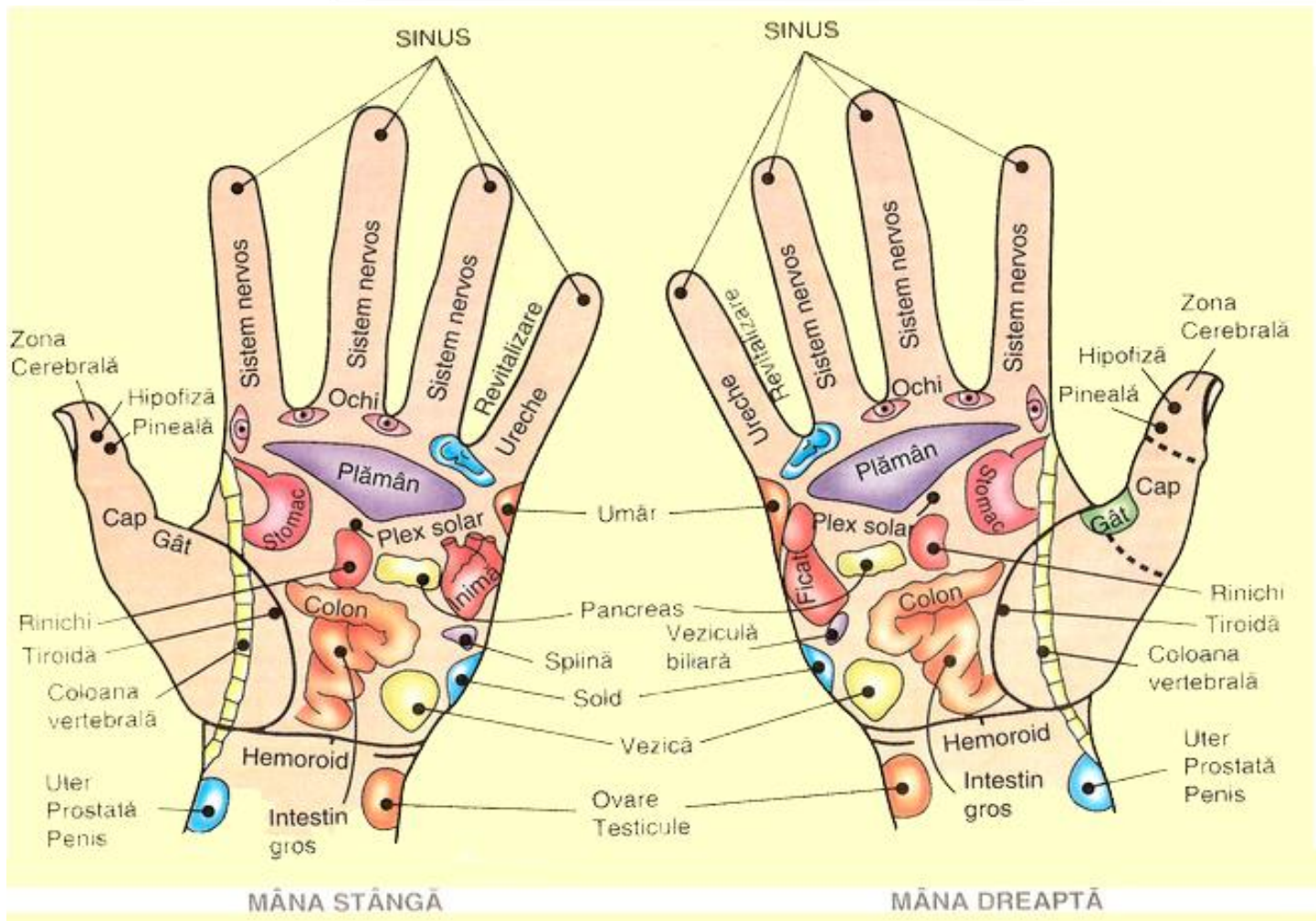

SENSIBILITATEA VISCERALĂ

SENSIBILITATEA VISCERALĂ

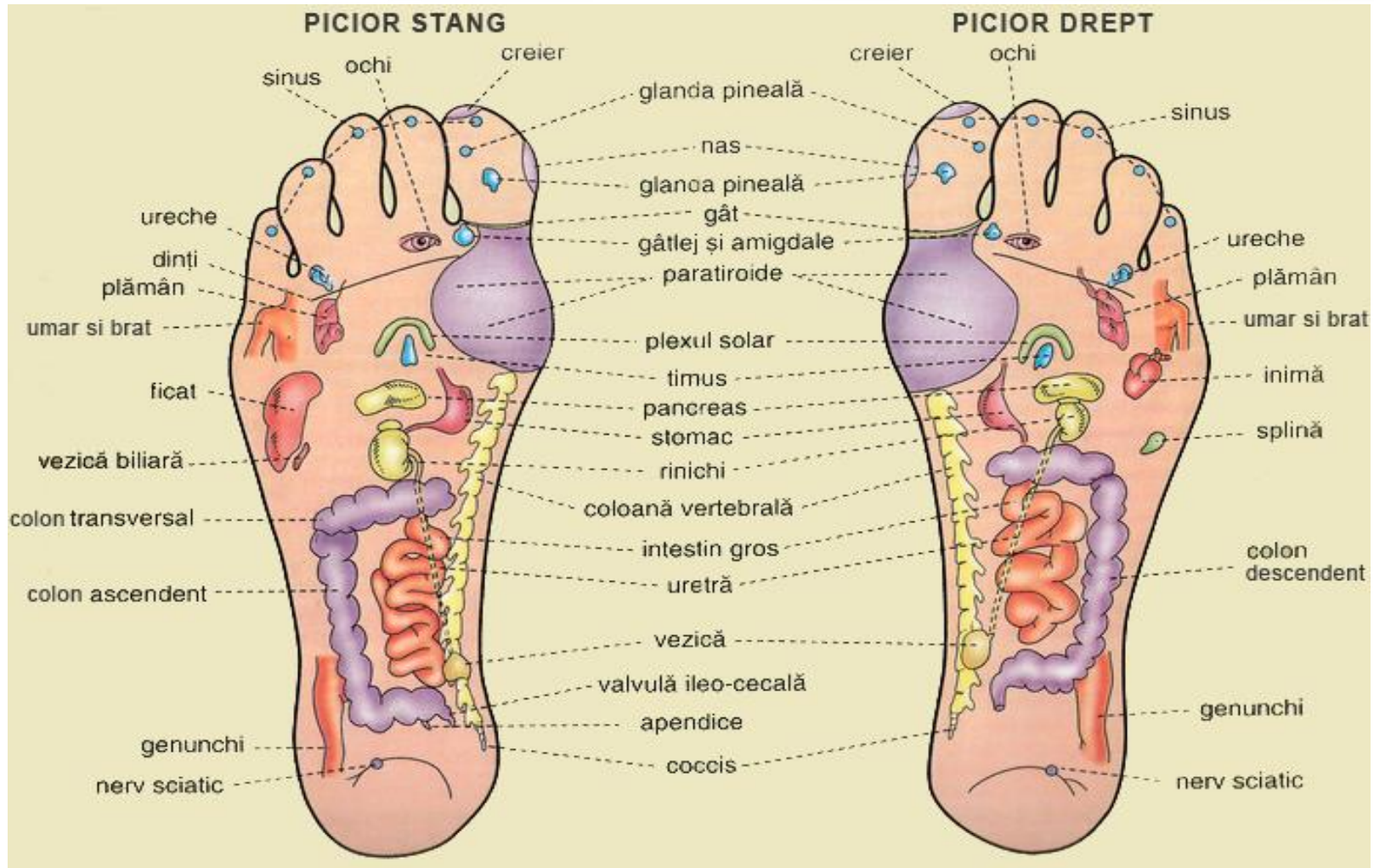

Harta zonelor reflexogene ale palmelor.

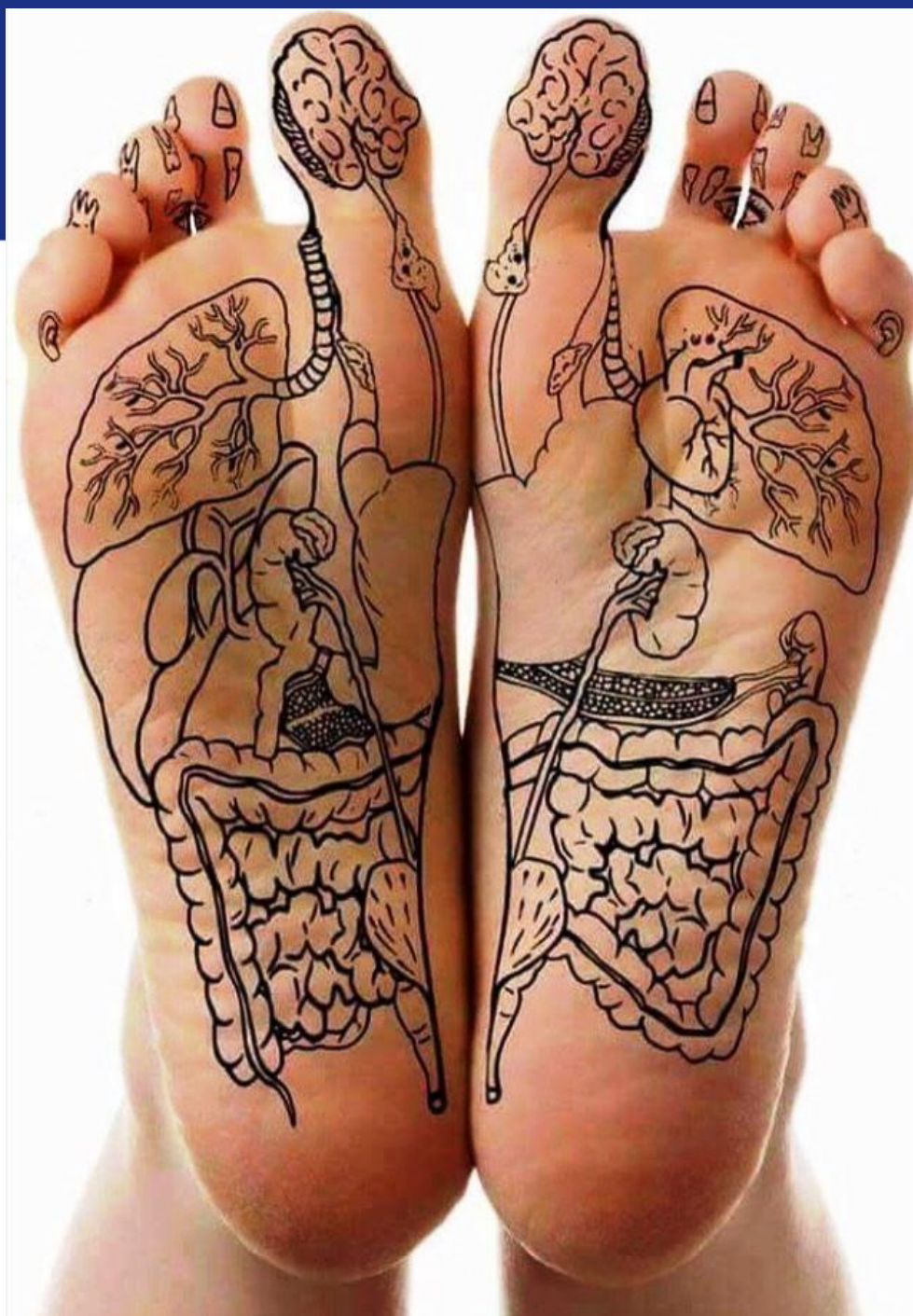
© Ina Cătușeniuc

SENSIBILITATEA VISCERALĂ

Harta zonelor reflexogene ale plantelor.

SENSIBILITATEA VISCERALĂ

Cele mai multe fibre implicate în transmiterea durerii viscerale trec în componența nervilor simpatici și ajung în nervii spinali toracici și lombari superiori prin cele 14-15 perechi de ramuri comunicante cu trunchiurile simpatiche.

Deși pielea din regiunea în care iradiază durerea pare a nu avea legătură directă cu organul afectat, ambele formațiuni sunt inervate din același nivel segmentar.

Natura a creat condiții de a exclude suprasolicitarea centrilor nervoși.

Astfel, REFLEXELE VISCERO-VISCERALE dintre diverse organe se pot realiza după principiul celor locale.

SENSIBILITATEA VISCERALĂ

Sursele de inervație a viscerelor constituie colectori nervoși prin intermediul cărora se efectuează conexiunile interorganice ale structurilor din cadrul lui cu visceralele abdominale și toracice din preajmă și mai distanțate.

